

Sisällys

ESIPUHE	9
I VARHAISVUOSIEN LIIKUNNAN PERUSTEET	11
LIKKUMINEN JA LASTEN ELINYMPÄRISTÖT	12
KEHITYSTÄ EDISTÄVÄ TOIMINTA JA OHJAUS ENSIMMÄISINÄ VUOSINA	17
Leikki johtavana toimintana	18
Kehitystason huomioon ottaminen ja lähikehityksen vyöhyke	21
LAAJA NÄKÖKULMA LAPSEN KEHITYKSEEN	26
Elinikäisten oppimisvaikeuksien rakentuminen	31
MOTORINEN KEHITYS JA LIIKKUMINEN VARHAISVUOSINA	35
Motorisen kehityksen dynaamiset systeemit	36
Liikunta ja liikkuva elimistö	41
Lasten motorisen kehityksen ja liikunnan käsitteistö ja ohjauksen avainalueet	44
Motorinen kehitys ja liikkumismieltymykset eri ikävaiheissa	54
PIENILLE OMINAINEN TAPA OPPIA	65
Leikissä oppiminen	66
Jäljittely, mallioppiminen ja toisilta lapsilta oppiminen vertaisryhmässä	74
Toistojen avulla oppiminen	79
AIKUISTEN JA LASTEN VUOROVAIKUTUS	85
Hyvän kasvattajan ja ohjaajan ominaisuuksia	86
Aikuiset lapsiryhmän johtajina ja lasten keskinäissuhteiden ohjaajina	88
Hyvä ja toimiva vuorovaikutus	90
LIKUNNAN SUUNNITTELU VARHAISVUOSINA	95
Pienten lasten liikunnan tavoitteet	96
Liikunnan sisällöt, suunnittelu ja ohjaaminen	97
Pienten liikkumisen havainnointia	104
Liikkumisen valvonta ja turvallisuus	109

II VARHAISVUOSIEN LIIKUNNAN SISÄLTÖJÄ	113
VAUVAIKÄISEN LIIKUNTAA	115
Vauvaliikunnan historiaa	115
Vauvojen liikunta nykypäivänä	117
Vauvahierontaa	119
Vauvajumppaa ja vauvaleikkijä	124
Vauvauinti – perheen yhteinen harrastus	129
Perheuinti	132
LIKUNTAA LEIKKIEN	137
Liikuntaleikkien merkitys	137
Leikit eri ikävaiheissa	139
Leikkitalanteiden järjestäminen	141
Leikkiluettelo	142
VÄLINEET LEIKKIEN JA LIIKKUMISEN INNOITTAJINA	159
Välineiden merkitys	159
Perinteiset liikuntavälineet	161
Uudet liikuntavälineet ja kierrätysmateriaalit	182
TEMPPUILU JA TEMPPURADAT PIENTEN LIIKUNNASSA	197
Temppuilun merkitys	197
Temppuilun toteuttaminen	199
Harjoitteita ja leikkejä	200
Esimerkkejä temppuradoista	209
SATU- JA MIELIKUVITUSLIIKUNTA	217
Perinteinen satuvoimistelu	217
Juonellisen liikuntatuokion suunnittelu ja ohjaaminen	218
Satujumppatuokioesimerkkejä	222
ULKONA LIIKKUMINEN	235
Liikkuminen ja leikit luonnossa	235
Suunnistus- ja pihaleikit	243
Kesän riemua: vesi- ja rantaleikit	249
Talvista liikuntaa: hiihto-, luistelu- ja lumileikit	255
Retkeily pienten kanssa	284
AIKUISTEN JA LASTEN YHTEISTÄ LIIKUNTAA	293
Perheliikuntaa	293
Aikuinen – lapsi -liikunnan merkitys	294
Yhteiset peuhuleikit	296
Vanheimpainillat ja liikuntatapahtumat	301
KUVAUKSIA LASTEN LIIKKUMISESTA KODEISSA JA PÄIVÄHOIDOISSA	305
ERGONOMISIA NÄKÖKOHTIA PIENTEN KANSSA TOIMIESSA	323